

Meer bomen en meer boomsoorten voor ons klimaat

Bomen zijn een antwoord op de effecten van klimaatverandering in de stad. Door de juiste soorten goed aan te planten, beperken we de effecten van hittestress, langdurige droogte en wateroverlast op het bomenbestand.

*Lucien Verschoren, voorzitter vakgroep boomtelers AVBS
lucien.verschoren@telenet.be*

Veranderend klimaat

De klimaatveranderingen zijn de laatste jaren duidelijk merkbaar. We herinneren ons nog de late en strenge nachtvorst in februari 2012 nadat de planten al aan het uitlopen waren, de natte lente van 2016, de late lentevorst van 20 en 21 april 2017, hevige onweders met stortbuien in het voorjaar en recentelijk nog de hittegolven en het neerslagtekort.

Bomen leveren een belangrijke bijdrage tot het leefklimaat en de biodiversiteit, zeker ook in de stad. Bomen zuiveren de lucht: ze nemen CO₂ op en filteren fijnstof. Door hun schaduw, maar vooral door verdamping zorgen bomen voor verkoeling. Juist op hete dagen zou er voldoende water moeten zijn voor de bomen om het vochtverlies te compenseren. Hiertoe moet er voldoende wortelvolume zijn zowel in de breedte als in de diepte.

De extreme weersomstandigheden hebben ongetwijfeld invloed op onze bomen en planten. In onze tuinen en parken en in het straatbeeld hebben we de gevolgen duidelijk kunnen waarnemen. Jonge planten verdrogen bij gebrek aan water. Het insnoeien van de takken om de eerste verdamping te beperken wordt soms vergeten, maar helpt om de eerste periode te overbruggen. De hitte op de stammen, soms tot boven de 40°C, leidt tot schorsbrand. Knoppen en bloemen bevriezen dan weer door het vroege uitlopen. De ziekte en plaagdruk is recentelijk verstoord omdat bijvoorbeeld rupsen en bladluizen verschijnen nog voordat de natuurlijke vijanden zoals trekvogels, hier aankomen. Hevige onweders en stortbuien doen dan weer straten vollopen en bomen staan dagenlang onder water.

Even wandelen in een bos leert ons dat het er koeler is in de zomer, gematigder in de winter en de schaduw zorgt voor een goede bescherming van

onze huid. Bijzonder voor kinderen op speelplaatsen en in speeltuinen zijn bomen noodzakelijk. De aanplant van grote bosgebieden leidt tot verdamping, meer wolken en extra neerslag. Ook vermijden van erosie, zorgt voor betere drainage en infiltratie van vocht in de bodem, ...

Een goede standplaats, de nodige zorg en een juiste keuze van de bomen helpt bij het klimaat, ook in onze steden. Meer straatbomen, voldoende struiken en onderbegroeiing, begroeiende gevels, terrassen en daken vol planten zijn voor de toekomst meer dan nodig.

Bijlage bij Sierteelt&Groenvoorziening september 2018

Welke boomsoorten kiezen voor de toekomst?

Klimaatbomen zijn boomsoorten die zeer goed bestand zijn tegen het opwarmende klimaat en goed weerstand bieden tegen wind, droogte en nattigheid. Daarnaast vormen ze een mooie kroon die schaduw geeft, die fijnstof kan filteren en CO₂ kan vastleggen. Deze bomen kunnen beter ziekten en plagen weerstaan omdat ze niet verzwakt worden door de extreme weersomstandigheden.

Gemengde beplantingen genieten de voorkeur want het toepassen van verschillende soorten en groottes zorgt voor een stabielere beplanting. Plantassociaties ontstaan bij het samenbrengen van planten die complementair zijn in het gebruik van de

hulpbronnen, want ze hebben verschillende eisen en eigenschappen zoals verschil in worteldiepte, bloeiperiode, groeiwijze, enzovoort. Onder boomspiegels kunnen perfect vaste planten, bodembedekkers en siergrassen geplant worden wanneer dit gebeurt op het moment van of kort na de aanplant van de boom. Onze bomen zijn beschikbaar in vele maten en vormen, er is keuze uit grote en ook uit meerstammige exemplaren.

Het is logisch dat met de opwarming, soorten die meer zuidelijker en oostelijker (landklimaat) groeien, in aanmerking kunnen komen voor onze tuinen en parken. Enkele soorten groeiden hier nog vóór de ijstijden. Ook nog minder gekende soorten hebben potentieel. Het assortiment zal de volgende jaren nog sterk wijzigen. Het is een kans om meer diversiteit in de beplanting te brengen.

Assortimentslijst klimaatbomen

In het kader van het seminarie 'Green Cities for a sustainable Europe' op 4 september 11, werd in samenwerking met AVBS een vierluik met een overzicht van een aantal klimaatrobustere bomen uitgebracht.

Deze lijst van klimaatbomen is tot stand gekomen door opvolging van binnen- en buitenlands onderzoek en in samenspraak met onze boomkwekers. De op dit moment best toepasbare soorten zijn alfabetisch opgenomen met een korte beschrijving. Ervaringen met nieuwe selecties op het enthoutpark van PCS (zie verder) en op andere locaties kunnen tevens leiden tot een dankbare aanvulling en aanpassing ervan.

De lijst klimaatbomen - die bij deze editie van Sierteelt&Groenvoorziening wordt meegestuurd - is bedoeld als suggestie voor een klimaatbewuste aanplant in tuinen, bedrijfsterreinen, parken en straten.

Heb je ervaring met bepaalde bomen, laat het weten ... voor onze toekomst. ■